

Η ΚΑΠ μετά το 2020

Ενημερωτικές συναντήσεις με φορείς του αγροτικού τομέα, Ιούλιος 2018

Χ. Θεοδωρίδου-Α.Λιάτου-Κ.Καρκούλια
Τμήμα ΚΑΠ & Ευρωπαϊκών Σχέσεων
Δ/ση Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης & Διεθνών Σχέσεων
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΚΑΠ μετά το 2020

- Φεβρουάριος-Μάιος 2017: Δημόσια διαβούλευση Ε. Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό και την απλούστευση της ΚΑΠ
- Ιούνιος 2017: Παρουσίαση του εγγράφου προβληματισμού για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ
- Νοέμβριος 2017: Παρουσίαση της Ανακοίνωσης της Ε. Επιτροπής για το Μέλλον των Τροφίμων και της Γεωργίας
- Δεκέμβριος 2017: Έναρξη συζητήσεων για την ΚΑΠ μετά το 2020 στο Συμβούλιο Γεωργίας & Αλιείας
- Φεβρουάριος 2018: Έναρξη συζητήσεων για το ΠΔΠ μετά το 2020, Σύνοδος Κορυφής
- Μάιος 2018: Προτάσεις Ε. Επιτροπής για το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο,
- 1 Ιουνίου 2018: Νομοθετικές προτάσεις Ε. Επιτροπής για τη νέα ΚΑΠ και εκτίμηση επιπτώσεων

Προκλήσεις & προτεραιότητες ΕΕ

- Μετανάστευση, προσφυγικό, εσωτερική & εξωτερική ασφάλεια, άμυνα
  - Κλιματική αλλαγή/περιβάλλον και διατήρηση κυρίαρχου ρόλου της ΕΕ στους τομείς αυτούς
  - Αποχώρηση Ηνωμένου Βασιλείου (Μάρτιος 2019)
  - Πιέσεις στον προϋπολογισμό λόγω νέων προτεραιοτήτων/προκλήσεων και BREXIT
- **Συνέπεια:** Μειώσεις στον προϋπολογισμό της ΚΑΠ

Προϋπολογισμός ΚΑΠ

- 365 δις ευρώ για την περίοδο 2021-2027
- Σύγκριση 2014-2020 με 2021-2027: μείωση περίπου 5% σε τρέχουσες τιμές ή 15% σε σταθερές τιμές
- Ελλάδα : 18,263 δις € (τρέχουσες τιμές):
  - 14,255 δις € για τις άμεσες ενισχύσεις
  - 3,567 δις για την αγροτική ανάπτυξη και
  - 440 εκ. € για τις αγορές
- Σύμφωνα με την Επιτροπή:
  - Περίοδος 2014-2020: ποσοστό 37.6% του προϋπολογισμού για την ΚΑΠ (ΕU-28)
  - Περίοδος 2021-2027: ποσοστό 28.5% (ΕΕ-27)

Ποια ΚΑΠ επιδιώκουμε για μετά το 2020; «Ευφυέστερη, σύγχρονη και βιώσιμη»

- Έξυπνη, σύγχρονη και ανθεκτική γεωργία
- Υψηλότερες φιλοδοξίες & μέριμνα για το περιβάλλον και το κλίμα, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών δεσμεύσεων (πχ. COP 21, Στόχοι βιώσιμης Ανάπτυξης), έμφαση στην αποδοτική χρήση των φυσικών πόρων
- Έρευνα, καινοτομία & σύγχρονες τεχνολογίες, κατάρτιση, γεωργικές συμβουλές
- Ενίσχυση του κοινωνικο-οικονομικού ιστού στις αγροτικές περιοχές
- Απλούστευση και εκσυγχρονισμός

Ποια ΚΑΠ επιδιώκουμε για μετά το 2020; «Ευφυέστερη, σύγχρονη και βιώσιμη»

- Διατήρηση άμεσων ενισχύσεων, δικαιότερη & καλύτερα στοχευμένη κατανομή
- Σύγκλιση άμεσων ενισχύσεων μεταξύ κ-μ
- Διατήρηση του προσανατολισμού προς την αγορά
- Τόνωση των επενδύσεων
- Ενίσχυση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων
- Αποτελεσματικότερη λειτουργία των οργανώσεων παραγωγών
- Αυξημένη χρήση καινοτόμων και χρηματοδοτικών μέσων

Νέο Μοντέλο Λειτουργίας της ΚΑΠ

- Μεγαλύτερη επικουρικότητα
- Στρατηγικό σχέδιο ΚΑΠ από τα κ-μ
- Ενισχύσεις στοχευόμενες, στη βάση αποτελεσμάτων και επιδόσεων
- Ενίσχυση της περιβαλλοντικής και κλιματικής φιλοδοξίας
- Η ΕΕ θέτει γενικούς και ειδικούς στόχους, δείκτες και ευρεία γκάμα υποχρεωτικών και εθελοντικών παρεμβάσεων
- Τα κ-μ, στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου για την ΚΑΠ, προσδιορίζουν τις ανάγκες τους, επιλέγουν και προσαρμόζουν τις παρεμβάσεις, υλοποιούν βάσει στόχων

Νέο Μοντέλο Λειτουργίας της ΚΑΠ

➤ *Γενικοί στόχοι*

- Προώθηση έξυπνου, ανθεκτικού & διαφοροποιημένου γεωργικού τομέα που θα διασφαλίζει την επισιτιστική ασφάλεια
- Υποστήριξη περιβαλλοντικής φροντίδας, κλιματικής δράσης & συμβολή στην επίτευξη περιβαλλοντικών & κλιματικών στόχων
- Ενίσχυση του κοινωνικο-οικονομικού ιστού των αγροτικών περιοχών

➤ *Εγκάρσιοι στόχοι (cross cutting):*

- Περαιτέρω βελτίωση αιεφόρου ανάπτυξης της γεωργίας, των τροφίμων και των αγροτικών περιοχών
- Εξασφάλιση της απλούστευσης και της απόδοσης της στήριξης της ΚΑΠ
- Ενίσχυση και ανταλλαγή γνώσεων, καινοτομία, ψηφιοποίηση στη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές

Νέο Μοντέλο Λειτουργίας της ΚΑΠ

➤ *Ειδικοί στόχοι*

α) Οικονομικοί στόχοι:

- Υποστήριξη βιώσιμων γεωργικών εισοδημάτων και ανθεκτικότητας σε ολόκληρη την Ένωση για τη στήριξη της επισιτιστικής ασφάλειας·
- Ενίσχυση του προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση·
- Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας

Νέο Μοντέλο Λειτουργίας της ΚΑΠ

➤ *Ειδικοί στόχοι*

β) περιβαλλοντικοί/κλιματικοί στόχοι:

- Συμβολή στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής & στην προσαρμογή σε αυτήν και στη βιώσιμη ενέργεια
- Προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας
- Συμβολή στην προστασία της βιοποικιλότητας, ενίσχυση των υπηρεσιών οικοσυστήματος και διατήρηση οικοτόπων και τοπίων

Νέο Μοντέλο Λειτουργίας της ΚΑΠ

➤ *Ειδικοί στόχοι*

γ) Κοινωνικοί στόχοι:

- Προσέλκυση νέων γεωργών και διευκόλυνση της ανάπτυξης επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές.
- Προώθηση της απασχόλησης, της ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης και τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της βιοοικονομίας και της βιώσιμης δασοκομίας.
- Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της ΕΕ στις κοινωνικές απαιτήσεις για τρόφιμα και υγεία, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλών, θρεπτικών και βιώσιμων τροφίμων, της σπατάλης των τροφίμων και της καλής μεταχείρισης των ζώων.

Νέο Μοντέλο Λειτουργίας της ΚΑΠ

- Σχεδιασμός Στρατηγικού Σχεδίου για την ΚΑΠ από τα κ-μ
- Αξιολόγηση και έγκριση από την Ε. Επιτροπή (8 μήνες)
- Ο Πυλώνας I (άμεσες ενισχύσεις) και ο Πυλώνας II (Αγροτική Ανάπτυξη) αντικαθίστανται από:
  - Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων
  - Τομεακές παρεμβάσεις (φ & λ, οίνος, ελαιόλαδο και επιτραπέζιες ελιές, μελισσοκομία, λυκίσκος, άλλοι τομείς)
  - Παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης

Κοινές απαιτήσεις των παρεμβάσεων

➤ **Αιρεσιμότητα (*conditionality*)**

–Το σύνολο των γεωργών, μη εξαιρουμένων των μικροκαλλιεργητών, θα πρέπει να τηρούν ένα σύνολο υποχρεώσεων που αφορούν στο περιβάλλον και στο κλίμα, στη δημόσια υγεία, την υγεία των ζώων και των φυτών, την καλή μεταχείριση των ζώων, την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση

–Ουσιαστικά ενοποιείται η πολλαπλή συμμόρφωση και το πρασίνισμα, με την εισαγωγή νέων υποχρεώσεων (πχ. Οδηγία για τα νερά) και κατάργηση άλλων

–Επιβολή διοικητικών ποινών σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των δικαιούχων άμεσων ενισχύσεων

Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων

Άμεσες ενισχύσεις αποσυνδεδεμένες από την παραγωγή

- Βασική εισοδηματική ενίσχυση για τη βιωσιμότητα, με τη μορφή ετήσιας ενίσχυσης ανά εκτάριο ή βάσει δικαιωμάτων ενίσχυσης (βασική ενίσχυση)
- Συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική ενίσχυση για τη βιωσιμότητα (από τις μεγαλύτερες στις μικρότερες και μικρομεσαίες εκμετ/σεις, ένα ποσό ανά εκτάριο ή διαφοροποιημένα ποσά ανά κλίμακα εκταρίων)
- Συμπληρωματική εισοδηματική ενίσχυση για τους νέους γεωργούς. Τουλάχιστον 2% των άμεσων ενισχύσεων για την συμπληρωματική ενίσχυση και την πρώτη εγκατάστασή τους (έως 100.000€ για την πρώτη εγκατάσταση)

Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων

- Μείωση των άμεσων ενισχύσεων όταν ένας αγρότης λαμβάνει πάνω από 60.000/έτος , ως εξής:
    - Τουλάχιστον 25% για ποσό μεταξύ 60.000€ και 75.000€
    - Τουλάχιστον 50% για ποσό μεταξύ 75.000€ και 90.000€
    - Τουλάχιστον 75% για ποσό μεταξύ 90.000€ και 100.000€
    - 100% όταν το ποσό υπερβαίνει τα 100.000 €
- Κατεύθυνση πόρων που εξοικονομούνται: Αναδιανεμητική κατά προτεραιότητα, άμεσες ενισχύσεις, αγροτική ανάπτυξη
- Μικροί γεωργοί: Ενίσχυση που αντικαθιστά τις άλλες άμεσες ενισχύσεις , τα κ-μ ορίζουν ένα ενιαίο ποσό, προαιρετικό σχήμα για τους γεωργούς

Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων

➤ Συνδεδεμένες ενισχύσεις

- Συνδεδεμένη εισοδηματική ενίσχυση σε συγκεκριμένους τομείς (μέχρι 10% των άμεσων ενισχύσεων και επιπλέον ποσοστό 2% για πρωτεϊνούχες καλλιέργειες)
- Ειδική ενίσχυση για το βαμβάκι (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Βουλγαρία)
Μείωση πόρων από 187 σε 180 εκ. € περίπου

Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων

- **Σχήματα για το κλίμα και το περιβάλλον (eco-schemes)**
  - Υποχρεωτικά για τα κ-μ, προαιρετικά για τους γεωργούς
  - Δεν προβλέπεται δέσμευση ανώτατου ποσοστού των άμεσων ενισχύσεων
  - Τα κ-μ καταρτίζουν κατάλογο καλών γεωργικών πρακτικών επωφελών για το κλίμα και το περιβάλλον
  - Οι παρεμβάσεις αφορούν μεγαλύτερες δεσμεύσεις, πέραν της «αιρεσιμότητας» και διαφορετικές από τις γεωργο-περιβαλλοντικές-κλιματικές δεσμεύσεις της αγροτικής ανάπτυξης

Παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων

- Σύστημα Γεωργικών Συμβουλών: θέματα της «αιρεσιμότητας», διαχείριση κινδύνων, καινοτομία, ψηφιακή τεχνολογία κ.α.
- Αποθεματικό κρίσης: πολυετής προσέγγιση, μεταφορά του ποσού των 400 εκ. € το 2020 στο 2021, πόροι από έσοδα ειδικού σκοπού, ανεκτέλεστα ποσά και ενδεχομένως δημοσιονομική πειθαρχία
  - Δεν θα γίνεται επιστροφή πόρων σε περίπτωση μη χρήσης τους, αλλά μεταφορά στο επόμενο έτος

Τομεακές παρεμβάσεις

- Τομεακές παρεμβάσεις σε οπωροκηπευτικά, μελισσοκομικά προϊόντα, οίνο, λυκίσκο, ελαιόλαδο και επιτραπέζιες ελιές και λοιπούς τομείς (ΚΟΑ)
- Για τη στήριξη λοιπών τομέων, τα κ-μ μπορούν να κατανείμουν έως 3% των άμεσων ενισχύσεών τους

Περιβάλλον/Κλίμα/Έρευνα/Βιώσιμη παραγωγή

- Οπωροκηπευτικά: Τουλάχιστον 20% της δαπάνης των επιχ/κών προγραμμάτων για δράσεις σχετικά με τους περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους και τουλάχιστον 5% στην έρευνα/ανάπτυξη βιώσιμων μεθόδων παραγωγής,
- Οίνος: Τα κ-μ θα ορίσουν ένα ελάχιστο ποσοστό δαπάνης για το κλίμα, τη βιώσιμη παραγωγή, την εξοικονόμηση ενέργειας,
- Ελαιόλαδο & επιτραπέζιες ελιές/λυκίσκος: Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και συνεισφορά στην κλιματική αλλαγή, έρευνα και βιώσιμη παραγωγή, προώθηση μεθόδων παραγωγής που σέβονται το περιβάλλον

Τομεακές παρεμβάσεις

- Οίνος: 23.030.000 € από 23.963.000€
- Μελισσοκομία: 6.162.645 € από 3.600.000 €
- Ελαιόλαδο: 10.666.000 € από 11.098.000 € (με δυνατότητα μεταφοράς του ποσού στις άμεσες ενισχύσεις)

Επιπλέον:

- Μικρά νησιά Αιγαίου: 23.000.000 € από 23.930.000 €

Παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης

- Περιβαλλοντικές και κλιματικές
- Περιοχές με φυσικούς ή άλλους περιορισμούς
- Μειονεκτικές περιοχές λόγω συγκεκριμένων υποχρεωτικών απαιτήσεων
- Επενδύσεις
- Εγκατάσταση νέων γεωργών και σύσταση αγροτικών επιχειρήσεων
- Εργαλεία διαχείρισης κινδύνων
- Συνεργασία
- Ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών

Παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης

- Μειωμένα ποσοστά συγχρηματοδότησης ΕΓΤΑΑ
- Τουλάχιστον 30% της συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ θα αφορά παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των ειδικών περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων, πλην των παρεμβάσεων για τις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς
- Πέραν της δυνατότητας μεταφοράς ποσοστού 15% μεταξύ των δύο πυλώνων, τα κ-μ μπορούν να μεταφέρουν επιπλέον 15% από τον πρώτο στο δεύτερο πυλώνα για τη χρηματοδότηση παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των ειδικών στόχων για το περιβάλλον & το κλίμα

Από τη συμμόρφωση στην επίδοση Κοινοί δείκτες

Κοινοί Δείκτες Επιπτώσεων

Αξιολόγηση επίδοσης ΚΑΠ

Οι δείκτες επιπτώσεων χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της πολιτικής στο επίπεδο των γενικών σκοπών της (πολυετής και ex-post αξιολόγηση)

Κοινοί Δείκτες Αποτελεσμάτων

Επίδοση Στρατ. Σχεδίου ΚΑΠ

Οι δείκτες αποτελεσμάτων χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό στόχων της ΚΑΠ και την παρακολούθηση της εφαρμογής των στρατηγικών σχεδίων των ΚΜ («Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης»)

Κοινοί Δείκτες Επίδοσης

Εκκαθάριση ΚΑΠ

Οι δείκτες επίδοσης συνδέουν δαπάνες με απόδοση αποτελεσμάτων. Χρησιμεύουν στην ετήσια εκκαθάριση των δαπανών της ΚΑΠ.

Δείκτες γενικού πλαισίου

Γενικό πλαίσιο

Οι δείκτες γενικού πλαισίου εκφράζουν τις σχετικές τάσεις της οικονομίας, του περιβάλλοντος και της κοινωνίας που θεωρείται ότι επηρεάζουν την απόδοση της πολιτικής

Από τη συμμόρφωση στην επίδοση Κοινοί δείκτες

- Κοινοί Δείκτες Εκροών: Ετήσια διασφάλιση επιδόσεων (σύνδεση δαπανών ΚΑΠ με εκροές)
- Κοινοί Δείκτες Αποτελεσμάτων: Ετήσια αξιολόγηση επίδοσης (έλεγχος προόδου έναντι των στόχων με δυνατότητα διορθωτικών δράσεων)
- Κοινοί Δείκτες Επιπτώσεων: Ενδιάμεση αξιολόγηση (αξιολόγηση των επιδόσεων ως προς τους στόχους)
- Το 2026, τα κ-μ που έχουν πετύχει κατά 90% τους περιβαλλοντικούς/κλιματικούς στόχους, θα επιβραβεύονται (5% επί του ποσού που κατανέμεται για την αγροτική ανάπτυξη το 2027)

Πηγή πληροφοριών Ε.Ε.:

[-https://ec.europa.eu/commission/publications/natural-resources-and-environment_en](https://ec.europa.eu/commission/publications/natural-resources-and-environment_en)

[-https://ec.europa.eu/commission/publications/factsheets-long-term-budget-proposals_en](https://ec.europa.eu/commission/publications/factsheets-long-term-budget-proposals_en)

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

Διαβούλευση για την ΚΑΠ μετά το 2020, Πείτε μας τη γνώμη σας

[http://www.minagric.gr/index.php/el/2013-04-05-10-13-09/ministry-example/diavoylefsi-i-kap-meta-to-2020?types\[0\]=1](http://www.minagric.gr/index.php/el/2013-04-05-10-13-09/ministry-example/diavoylefsi-i-kap-meta-to-2020?types[0]=1)